

28.04.2020

POL-2019-65174

Voimassaoloaika
1.5.2020 - 30.4.2025

Säädöseruste
Laki poliisin hallinnosta 4 §

Muuttaa/Kumooa
-

Kohderyhmät
Poliisi

Päätöksentekoprosessi esitutkinnassa

1 Yleistä

Tämä ohjeistus koskee Esitutkintalain 3 luvun 9 §, 10 § ja 10a, 12, 13 §:ä sekä 10 luvun 2 § mukaisia päätöksiä. Näin ollen asia koskee esitutinnan toimittamatta jättämistä, lopettamista, rajoittamista, siirtämistä ja keskeyttämistä.¹

Esitutkintalain 2 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan esitutkintaa johtaa tutkinnanjohtaja. Saman luvun 3 §:n mukaisesti tutkija suorittaa tutkinnanjohtajan johdon ja valvonnan alaisena epäiltyä rikosta koskevat kuulustelut ja muut esitutkintatoimenpiteet sekä toteuttaa tutkinnanjohtajan antamat asian tutkintaa koskevat määräykset ja suorittaa muut tutkijalle lain mukaan kuuluvat toimenpiteet.

Tässä ohjeessa manuaalisella allekirjoituksella tarkoitetaan tietojärjestelmästä tulostettuun päätökseen käsin tehtyä allekirjoitusta. Vahvalla sähköisellä allekirjoituksella tarkoitetaan tietojärjestelmästä tulostettuun päätökseen tehtyä sähköistä allekirjoitusta asiakirjan muokkausohjelmalla ja tietojärjestelmässä tehdyllä allekirjoituksella tarkoitetaan päätöksen tekijän virkakorttikirjautumisen jälkeen p-tunnuksella asian hyväksymistä tietojärjestelmässä.

2 Kirjallinen päätös

Esitutkintalain 11 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan esitutinnan toimittamatta jättämisestä, lopettamisesta 3 luvun 9 §:n 1 momentin taikka 10 tai 10 a §:n nojalla sekä päättämisestä saattamatta asiaa syyttäjän harkittavaksi on tehtävä kirjallinen päätös. Sama koskee muuta vastaavaa esitutkintapäätöstä, joka voi vaikuttaa asianosaisen oikeuksiin, etuihin tai velvollisuuksiin.

Esitutkintalain 11 luvun 1 §:n 2 momentin mukaan päätöksestä on ilmevä:

1) päätöksen tehnyt viranomainen ja päätöksen tekemisen ajankohta

¹ Ohje on luotu EOA:n ratkaisun EOAK/4549/2018 pohjalta päätöksentekoprosessin tarkentamiseksi.

- 2) asianosaiset
- 3) asia
- 4) päätöksen perustelut ja sovelletut säännökset
- 5) päätöksen sisältö ja
- 6) lisätietoja antavan esitutkintaviranomaisen yhteystiedot

Esitutkintalain 11 luvun 1 §:n sääntely huomioon ottaen ei ole riittävää, että perustelut kirjataan vain tutkintailmoitukseen, vaan on tehtävä kirjallinen päätös. Poliisiasiain tietojärjestelmässä on oma päätöspohja eri päätöksiä varten. Päätös annetaan esitutkinnassa läsnä olevalle asianosaiselle tai lähetetään postitse hänen ilmoittamaansa taikka muuten esitutkintaviranomaisen tiedossa olevaan osoitteeseen.

3 Tutkinnanjohtajan päätös

Esitutkinnan päätöstä tehdessä tutkinnanjohtaja, rikosasian tutkija tai muu tutkinnanjohtajan määräämä henkilö poliisissa voi valmistella asiassa päätöksen tietojärjestelmässä. Valmistelija voi kirjata päätökseen sen edellyttämät tiedot. Jokaisen päätöksen on perustuttava hyväksyttäviin syihin, jotka ovat kirjattuna päätökseen.

Tutkinnanjohtaja ei voi delegoida varsinaista päätöksen tekemistä tutkijalle. Tutkinnanjohtaja voi esitutkintalain 3 luvun 3 §:n mukaisesti valmistella ja päättää itse vastuunsa alla olevat päätökset. Vaihtoehtoisesti tutkinnanjohtaja voi määrätä asian tutkijan valmistelemaan päätöksen ja esittelemään sen tutkinnanjohtajalle päätöksentekoa varten. Tutkinnanjohtajan päätöksenteon jälkeen tutkija voi kirjata tutkinnanjohtajan päätöksen tietojärjestelmään tutkinnanjohtajan nimellä. Tutkinnanjohtaja vastaa päätöksen oikeellisuudesta ja lainmukaisuudesta sekä siitä, että päätös täyttää esitutkintalain 11 luvun 1 §:n 2 momentin asettamat vaatimukset.

Tutkija ei voi päättää asiaa tutkinnanjohtajan p-tunnuksella tietojärjestelmässä ilman, että tutkinnanjohtaja on hyväksynyt päätöksen sisällön tutkijan esityksestä. Tutkinnanjohtaja voi ilmaista päätöksensä suullisesti kirjaajalle. Tutkija voi kirjata tutkinnanjohtajan päätöksen tietojärjestelmään asian esittämisen ja päätöksen sisällön hyväksymisen jälkeen. Esittämisen jälkeen ilmenneet mahdolliset muutostarpeet tutkijan on hyväksyttävä tutkinnanjohtajalla ennen asian päättämistä tietojärjestelmässä. Päätöksessä tulee olla se päivämäärä, milloin tutkinnanjohtaja on päätöksen tehnyt.

Esittelyn hyväksymisen ja järjestelmään kirjauksen jälkeen tutkinnanjohtaja tai tutkija tulostaa päätöksen manuaalista tai vahvaa sähköistä allekirjoitusta varten tutkinnanjohtajalle. Arkistoidussa päätöksessä on oltava tutkinnanjohtajan allekirjoitus manuaalisena tai sähköisenä. Patja-tietojärjestelmän poistosääntöjen johdosta tietojärjestelmästä ei siirry päätöksen tekijän tai päätöksen kirjaajan tiedot arkistohakemistoon. Päätöksen tekijän tiedot eivät ole jäljitettävissä mahdollista tarkastusta varten tietojärjestelmästä enää tietojen aktiivikannasta poistumisen jälkeen. Arkistoidusta päätöksestä on nähtävä tutkinnanjohtajan hyväksyntä päätökselle allekirjoituksen muodossa, vaikka päätöksen olisi kirjannut tietojärjestelmään joku toinen henkilö.

Manuaalisen allekirjoituksen tai vahvan sähköisen allekirjoituksen jälkeen päätös on viipymättä toimitettava asianosaiselle, ellei kyseisen asian kohdalla asiasta säädetä toisin. Tietojärjestelmässä tehdyn allekirjoituksen ja tulosteeseen tulevan manuaalisen tai vahvan sähköisen allekirjoituksen välille ei voi jäädä vuorokausien viivettä.

Tutkinnanjohtajan määräämän henkilön tietojärjestelmässä päättämään päätökseen on lisättävä lause, josta voidaan havaita päätöksenteon kulku:

Asian valmistellut nimi ja virkanimike on valmistellut päätöksen ja esitellyt sen tutkinnanjohtaja *tutkinnanjohtajan nimi*, joka on hyväksynyt päätöksen.

4 Menettelyn jälkikäteinen laillisuusarviointi

Päätöksenteon kulun on oltava jälkikäteen havaittavissa päätöksen laillisuutta arvioitaessa. Päätöksestä on käytävä selville, onko tutkinnanjohtaja itse allekirjoittanut päätöksen tietojärjestelmässä ja näin myös hyväksynyt välittömästi mahdollisen valmistelijan tekemät kirjaukset. Tällöin valmistelijan nimeä ei tarvitse mainita päätöksessä. Jos taas valmistelija on allekirjoittanut päätöksen tietojärjestelmässä tutkinnanjohtajan puolesta, on päätöksenteon kulku kirjattava näkyviin päätökseen ja tutkinnanjohtajan on allekirjoitettava päätös manuaalisesti tai vahvalla sähköisellä allekirjoituksella. Poliisin tietojärjestelmästä voidaan havaita kirjauksen tekijä, mutta myös asianosaisille menevästä päätöksestä on nähtävä päätöksenteon kulku.

Poliisiylijohtaja

Seppo Kolehmainen

Poliisitarkastaja

Anna-Riina Korteniemi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 28.04.2020 klo 08:20. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaa-
masta.

Liitteet

Jakelu

Poliisiyksiköt

Tiedoksi

Ahvenanmaan poliisiviranomainen
Sinetti-ohjekirjasto/Esikunta